

KLASA: 011-01/14-01/518
URBROJ: 513-06-03-14-1
Zagreb, 15. prosinca 2014.

Teze za Zakon o osiguranju depozita

Naziv propisa: Zakon o osiguranju depozita

Materija koja se namjerava obuhvatiti Zakonom:

1. Opće odredbe - predmet uređenja, pojmovi
2. Posebnosti povjereničkih i zajedničkih bankovnih računa te bankovnih računa opterećenih založnim pravom
3. Pehvatljivost depozita, razina pokrrića
4. Isplata osiguranih doprinosa
5. Sustav financiranja i potraživanja prema Sustavu osiguranja depozita
6. Korištenje sredstava
7. Izračun doprinosa Sustavu osiguranja depozita (odnos visine premije i stupnja rizika)
8. Odnosi s trećim zemljama
9. Nadzor provedbe Zakona i obavještanja o Sustavu osiguranja depozita
10. Prekršajne odredbe
11. Prijelazne i završne odredbe

Obrazloženje:

Kao dio sveobuhvatne reforme financijskog sustava te stvaranja sigurnijeg i zdravijeg okruženja, sprječavanja budućih kriza i vraćanja povjerenja potrošača, Europska komisija je predložila izmjene postojećih europskih pravila s ciljem daljnjeg poboljšanja zaštite deponenata i malih ulagača. Riječ je o Direktivi 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita koja će u Europskoj uniji ujednačiti najvažnije aspekte sustava osiguranja depozita (*Deposit Guarantee Scheme Directive 2014/49/EU*, tzv. DGS Direktiva). Harmonizacija je prvenstveno usmjerena na ujednačavanje osiguranog iznosa (100 000 €), ukidanje netiranja, skraćivanje rokova isplate osiguranih depozita (7 dana), relativno brzo "punjenje" fondova osiguranja štednje na ex ante osnovi, tamo gdje ne postoje, mogućnost nalaganja ex post uplata. Kao značajna novost koju Direktiva uvodi jest i harmonizacija pravila za mogućnost da se fondovi osiguranja štednje koriste i za spašavanje to jest rješavanje problematičnih banaka. Zaštita depozita ključan je element u stvaranju unutarnjeg tržišta i neophodna nadopuna sustava nadzora kreditnih institucija.

Osiguranje depozita u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o osiguranju depozita (Narodne novine, broj 177/04, 119/08, 153/09 i 80/13) kojim su već prenesene starije direktive Europske unije koje reguliraju navedeno područje (Direktiva 94/19/EZ te Direktiva 2009/14/EZ). Postojeći Zakon o osiguranju depozita već sada propisuje financiranje po modelu *ex-ante* te je trenutno garantirani iznos određen u visini od 100.000,00 EUR po deponentu, iz čega proizlazi da potrebna implementacija navedene Direktive neće stvoriti veće dodatne troškove niti bitne promjene u hrvatskom sustavu.

Donošenje novog Zakona o osiguranju depozita predlaže se radi prijenosa spomenute Direktive u zakonodavstvo Republike Hrvatske.

Rok za prenošenje većeg dijela Direktive 2014/49/EU u nacionalno zakonodavstvo je 3. srpanj 2015. Do 31. svibnja 2016. države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s člankom 8. stavkom 4. iste Direktive. Dok je za usklađivanje odredbi o isplati depozita u roku od sedam dana ostavljena mogućnost postupnog postizanja cilja u prijelaznom razdoblju do 31. prosinca 2023.

Ciljevi koji se namjeravaju postići donošenjem Zakona:

Glavni cilj Direktive 2014/49/EU, a time i novog Zakona, je bolja zaštita štednje deponenata kroz poboljšano financiranje sustava osiguranja depozita, veću pokrivenost, bržu isplatu i bolju informiranost deponenata.

Nastojanja da se harmonizira osiguranje zaštite financijski nedovoljno stručnih deponenata od gubitka depozita do određene granice i isplate obeštećenja u što kraćem roku, pridonosi povjerenju potrošača u cijeli financijski sustav. Povećanje povjerenja u stabilnost financijskog sustava zemlje pridonosi smanjenju opasnosti od pojave masovnih povlačenja depozita tzv. *bank runs* u slučaju financijskih turbulencija ili propasti neke kreditne institucije.